

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	v upravnitvu prejemam:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	pol leta	5-50
četr leta	2-	četr leta	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vratajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefonski št. 34.

*Inserat velja: petekostopna peti vrtig za enkrat po 14 vin., za dvakrat po**12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih dogovorih.**Upravnitvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.**to je administrativne stvari.**Poznamena številka velja 10 vinarjev.*

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefonski št. 85.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-	za Nemčijo:	K 27-
celo leto	13-	celo leto	13-
pol leta	6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	2-30
četr leta	2-30	celo leto	K 30-

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 25.

Rlerikalna gonja proti Idrijski občini.

Idrija, 21. decembra 1910.

Odkar so naprednjaki iztrgali klerikalcem idrijsko občino iz njih rok, bijejo klerikale pod Oswaldom vodstvom ljut boj proti idrijski mestni občini.

Dokler so vladale v deželni hiši na Kongresnem trgu normalne razmere, je bilo klerikalno rovanje brezuspešno. Ko pa je prišla v deželi klerikalna večina do neomejene moči in je zavladala strankarska zagrizenost v deželnem zboru nad poštenostjo in pravičnostjo, tedaj še le postal klerikalni boj proti Idriji nevaren in škodljiv za mesto. Danes v deželnem zboru ne vprašajo, kaj je prav ali ne prav, kaj dobro, kaj slab, kaj pravico, kaj krivično, marveč vprašajo edino, kaj je za klerikalno stranko koristno. Po tem načelu se brezobzirno ravna klerikalna deželnozborska večina. Zakon ji je iz kačevanja, ki ga razteza ali stiska, kakor to zahteva strankarski interesi S. L. S. Teu je posledica, da deželni odbor ni imel še nikdar toliko pritožb pred upravnim sodiščem, kakor v tem času, kadar so klerikale na krmilu.

To nam spričujejo najdrastičnejši idrijski slučaji. Naje občina napravila se tako važen in prebivalstvu koristen pa za razvoj mesta potreben sklep, deželni odbor ga je na Oswaldovo pritožbo razveljavil. Občina ni smela prezidati svoje hiše, kakor so to zahtevali ekonomični interesi, ne ustanoviti javne ljudske knjižnice in čitalnice, ne ljudske in dijakske kuhične, ne v zadostni meri podpirati domačih revnih dijakov, ne podpirati za zboljšanje nezmošnih stanovanjskih razmer itd. Poteptana je bila občinska avtonomija, razpuščen občinski odbor in na njegovo mesto postavljen na moralna propalica prve vrste, kaznovan je bil župan, rubili so obč. odbornike, ki niso storili drugega, ko izvrševali po volji ljudstva vestno svoje odborniške mandate, a zakrivili samo to, da niso hoteli biti marioante v Oswaldovih rokah. Vse to v ogromno škodo občine.

Prepričani smo, da bi bila tudi ustanovitev mestne realke preprečena, ko bi se bila klerikalna strahovala malo preje etablirala na Kranjskem. Zahvaliti treba slučaju, da je vsaj eno najvažnejših vprašanj idrijskega mesta srečno pod-

streho, ob katero so pozneje brezuspešno butali klerikalni viharji.

Oswaldova hudobnost in škodljnost pa je brez konca in njegovo ruvanje proti idrijskemu občinskemu odboru bo trajalo tako dolgo, dokler bo v deželi gospodar dr. Lampe in se njegov lastni pristasi ne bodo obrnili proti njemu. Ne bo sicer to še kmalu, ali upamo, da končno tudi najzabitejši idrijski klerikale pregleduje Oswaldovo delovanje.

V naslednjem priobčujemo najnovejši Oswaldov rekurz doslovno v vsemi njegovimi podpisih. Storimo to zategadelj, da spozna javnost eves idrijskega klerikalstva, da pa se tudi strga raz obraz kinko tistim klerikalnim hinavecem, ki moledujejo pri občini in drugod za razne podpore, obenem pa podpisujejo Oswaldu rekurze. Pritožba se glasi:

»Visoki deželni odbor vojvodine kranjske. Podpisani Franc Oswald, beneficijat in hišni posestnik v Idriji in tovarni občinci in davkopalčevalci v naslednjih postavkah pravocasno

ugovarjam proračunu mestne občine idrijske za leto 1911, kakor je bil sprejet v občinski seji dne 1. decembra 1910.

A. Redna potrebščina.

1. I. a. Zvišati je plače občinskim uslužbencem: tajniku Juliju Novaku od 2200 K na 2400 K; asistentu Šrečku Kegeju od 1520 K na 1800 K; pisarju Viktorju Novaku od 1040 K na 1320 K; pomož. uradniku Ivanu Kenda od 900 K na 1000 K. Temu sklepnu ugovarjam, ker ni utemeljeno zvišanje plač. Gerentstvo je svoječasno sklenilo zvišati plače, a deželni odbor je ugodil pritožbi notarju Al. Pegana, ki se je pritožil proti zvišanju. V tem času se pa niso spremenele ne osebe ne službene razmere. Ivan Kenda je vrhu tega upokojeni e. kr. paznik.

2. II. I. c. je namenil občinski odbor za vzdrževanje mestnih poslopij 12.000 K, proti lani preliminarnim 2000 K — torej 10.000 K več. Mestna poslopja: državna realka, ki ima za vzdrževanje pod V 1 b posebej proračunjenih 600 K, pri tem proračunjenih 12.000 K ni vsteta; mestna hiša in ubožnica, sicer pa še novi stavbi. Hiša št. 121 se tudi ne sme upoštevati, ker jo mora po veljavnem, od dež. odbora potrjenem sklepnu mestnega županstva. Terezija Štrš podreti, da se močno rabljene Rožne ulice na najtesnejšem mestu razširijo.

Najbrže namerava županstvo z zneskom 12.000 K zgraditi hišo št. 509; a občinski odbor bi moral v seji sklepati predvsem o tem, če in kako naj se popravi hiša št. 509. Doslej znau je le načrt Holinskijev, česar izvršitev je pa prepovedana. Zato ugovarjam temu sklepu ter predlagamo, da se navedena postavka z 12.000 K zniža na 2000 K, kolikor popolnoma zadostuje za vzdrževanje mestnih potnikov.

3. II. I. d. za »nakup zemljišč 3000 K«, ugovarjam temu sklepu in predlagamo, da visoki deželni odbor to postavko črta, ker ima občina že dosti dolgov v bremen, ki je pri zadevajo le stroški. Tudi ni v proračunu navedeno, katera zemljišča se nakupi nameravajo.

4. IV. 2. a. nedostatek »ubožnemu zavodu 8974 K« ugovarjam postavko v tak i višini. Zvišala se je radi zvišane podpore od 2000 K na 3000 K držtvu za otroško varstvo in mlad. skrb v Idriji. To zvišanje ni utemeljeno, sploh občina ni v tako ugodnem denarnem stanju, da bi dajala takov vso izredne podpore.

5. V. 3. a. »podporo idrijskim dijakom« na visokih šolah naj se znižajo od 3000 K na 2000 K. Idrijskih dijakov na visokih šolah iz raznih delavskih družin doslej še ni toliko, da bi se pokazala resnična potreba zvišati dosedajno podporo v znesku 2000 K, ker je že z realko dovolj bremen.

B. Izredna potrebščina.

1. IV. »za zgradbo nove mestne klavnicice 20.000 K«. Navedenem izdatku ugovarjam, ker občinski odbor še ni sprejal predlogov, ali, kje in kako bodi sezidana nova klavnicica. Občinski odbor se je nasprotuo že izrekel proti novi klavnicie, ker sedanje poslopje zadostuje našim potrebam. Klavnicie je bila pred nedavnim zgrajena z odobrenjem okrožnega zdravnika in politične oblasti. Morebiti potreba popravila, oziroma razširjenje se lahko izvrši na obstoječi stavbi, kar ne bo mnogo stalno in stavba bo zadostovala popolnoma našim razmeram. Z 20.000 K ni mogoče napraviti nove stavbe, a tudi teda, ako je to le prvi obrok za novo stavbo, tej postavki ugovarjam, ker ne vemo, kje se jo namerava postaviti.

2. VI. za »Regulacijo Nikove I. obroku 10.000 K. Ne tajimo, da bi

ne bilo potrebno regulirati potoka Nikove, ki je pa danes še last gozdne erarja; če bi občinski odbor sprejel primerni znesek, da se napravi podrobni načrti, kako regulirati Nikovo, ko dobi občina pravico za to, ne bi ugovarjali. Sicer pa je javnosti znano, da namerava država sami izvršiti regulacijo ter je določila prispevek. Če stopi z občino v tem oziru kdaj v dotiku, sklepalo se bo še potem pri občinski seji, ali in koliko naj bi prispevala občina. Pri obstoječih razmerah pa je postavka že brezpomembna, zato ugovarjam proti proračunanim 10.000 K, ter predlagamo, da jih deželni odbor črta.

Končno ugovarjam naslednji ma postavkama:

a) Mestna doklada na neposredne davke od lučno-najemninskega davka se zviša od 40 % na 50 %, od zemljiškega, obč. prid. prihodnine in javnemu polaganju zavezanih podjetij 75 % na 85 %.

b) Potrdi se nepokriti primanjkljaj v znesku 16.360 K.

Predlagamo, da visoki deželni odbor prepove izvršitev navedenih sklepov ter odredi, da se ne sme pokriti v proračunu izkazani primanjkljaj z morebitnim izposojilom in se ne smejo zvišati doklade, ampak se nasprotno še znižajo mestne doklade, od lučnognajemn. davka od doseganjih 40 % na 30 % in mestna doklada od zemljerine itd. od letošnjih 75 % na 65 % mestne doklade, da se pokrijejo resnične potrebe v gospodarstvu mestne občine idrijske.

Ce ugodni nameč občini deželni odbor našim navedenim pritožbam, zniža se potrebščina pri občinskih uradnikih 1. za 860 K, pri vzdrževanju poslopij 2. za 10.000 K, pri nakupu zemljišč 3. za 3000 K, pri ubožnem zav. 1000 K 4. za 1000 K pri podporah dijakom na vis. šolah 5. za 1000 K in pri izredni potrebščini, h kateri pravzaprav prištevamo lahko vse navedene postavke, razen plač občinskih uslužbencev — za 30.000 krov. Skupno se torej zniža potrebščina za 45.860 K — ter znaša še 103.912 K.

Ce se znižajo doklade na 30 % hišne najemninske in na 65 % ostalih davkov, zmanjša se pokritje za 29.478 krov, torej se prebitka 22 K.

V Idriji, dne 14. grudna 1910. Krščansko gospodarsko društvo v Idriji, Franc Oswald, posestnik hiš. št. 278, Fran Xav. Goli, trgovec št. 80, Ivan Tušar, e. kr. rudniški oficjal hiš. št. 65, Anton Troha št. 51,

in krepli orisanih slikah osvetljuje težke borbe onih dni. Pisatelj, »Zvonovim« čitateljem že znan pod pseudonimom Pastuškin, se kaže spretnega pisatelja, ki ume zgodovinske dogodanke slikati na prav dramatiski način. Jezik mu je krepak in jednat, osebe so kakor iz življenja v knjigah postavljene. Ni doma, da bo »Križev pot Petra Kupljenika« našel mnogo hvaležnih bralcev.

Vzopredno s to zgodovinsko povestjo bo »Zvon« prinašal Murnikov zgodovinski roman »Hči grofa Blagaja«, v katerem je pisatelj obilno poskrbel za to, da se menjavajo resni in humoristični, včasih tudi draščenokomični prizori. O pisateljskih vrlinah Rada Murnnika pač ni treba govoriti posebe, treba le, da se spomnimo na njegov roman »Goga in drugi«.

Roman »Hči grofa Blagaja« se odigrava v 15. stol. in reprezentuje občinsko kulturno sliko te dobe. Vrste se pestri prizori iz življenja tedenstva in međanastavka, iz življenja ciganov in ljubljanskih Židov. S spretnim peresom opisuje Murnik idilično življenje po gradovih in mestih, pa zopet strabovito dejanje Turkov in početje tatinških ciganov, vendar sklep, da ob pravem času nastopi komična figura in spravi či-

tatelje v duševno ravnovesje. Dejanje je vseskozi zanimivo, tako, da bo brez dvoma tudi ta Murnikov roman postal priljubljeno čitavo.

Nadalje bo »Zvon« prinašal Premko v višavah, kateri se je pri »Zvonovem« natečaju priznal druga častna nagrada. Premko se je v tej svoji iz domačega življenja zajeti povesti pokazal v najboljši luči, ki opravičuje najlepše nade. Preprosto, pa s toplim čustvom in z resničnim pesniškim občetom pisana povest učinkuje v istini neodoljivo, tako, da čitatelj ob sklepu obžaluje, da je že konec.

Ker je Franc Milčinski, neprekosljivi naš humorist, prispeval nekaj izvirnih humoresk, je »Zvonov« uredništvo že sedaj založeno s tako raznovrstno tvarino, da smemo po vsej pravici pričakovati najlepše uspeha, tembolj, ker ni dvoma, da mu ostanejo tudi ostali njegovi sotrudniki zvesti.

»Zvonov« uredništvo ima najboljšo voljo, ustrezati na vse strani, zato apelujemo tudi s tega mesta takoj na naše čitajoče občinstvo, kakor na slovensko pisateljstvo, naj združi svoje moći. Ob takem sodelovanju ne bo težko, zopet kreniti k višku.

Fr. K.

LISTEK.

Ljubljanski Zvon.

(Konec.)

Govoril sem z marsikaterim reformatorjem »Ljubljanskega Zvana«, pa nisem našel niti enega, ki bi mi vedel točno povedati, kako naj se »Zvon« pravzaprav reformira, da bude ustregel vsem in vsakomur! napsalo je končno moral se vsakdo priznati, da je že prav tako, kakor je urejeno sedaj. Kdor ljubi poezijo, najde v »Zvonu« bogato število pesni, ki so menja, da ne bo škoda, če se opuste ali pa vsaj prav izdatno ocene domačih nelesposlovnih publikacij, in pa ocene nes

nesli seboj. Od tu so šli — pijeni — v vas, kar so prišli popolnoma ter prepevali. Pocestniku Antonu Petarosu št. 2 so odnesli zaboja s svojo prasičevino in štiri zavoje perila. Potem so vzel Petarosevga oslička in ga vpregli v voziček ter odveli vse ukradeno blago. Zjutraj so ljudje videli na blatni cesti sledi voza do Ricmanj. Dalje se ni poznalo nič več. O tativni obveščeni orožniki zasledujejo tatove. Poizvedovanja od strani Petarosa so ugotovila, da so vozniki videli tatove na cesti nad Lonjerjem. Sedeli da so na zidu vsak z buteljko v roki in — veselo prepevali. Lahko! Potem so krenili proti Občinam. Ko je Petaros to izvedel je šel na Občino. In res je blizu Općin na cesti našel oslička z vozičkom — ali praznim. Dalje pripravljajo delaveci, ki so šli zjutraj z Općin na delo v Trst, da so videli, kako je 5 oseb stalo pri vozičku in si delilo ukradeno perilo. En delavec se je ustavil, ker se mu je stvar zdela sumljiva. Ko so ga tatovi opazili, so šli k njemu in mu grozili, naj gre naprej, kar je tudi storil, ker se je bal, kajti bilo je še temno. Tatovi so na to pustili izpraznjeni voz in pognali oslička doliti proti Trstu. Slednjič se je doznales, da je strojevodja vlaka, ki prihaja iz Gorice, viden na Vrdeli v jarku na desni strani proge človeka, ki je imel pod glavo — celo gnijat. Ta je bil menda tako pijan, da ni mogel naprej. Strojevodja je obvestil o tem finančnega stražnika na Vrdeli, ki je res šel gledati tega človeka. Ta pa je — zazrisi stražnika in menda že nekoliko streznjen — začel bežati z gnijatovo vred. Ko pa je videl, da stražnik beži za njim je vrgel gnijat od sebe. Ko pa ga je stražnik sluteč, da je to tat — le zasledoval, se je lovorobnil in se je postavil stražniku nasproti, naperivši proti njemu revolver. — Stražnik je odnehal in pobral gnijat, ki jo je izročil lastniku.

Statistika usposobljenostnih izpitov za srednje šole. V zadnjem šolskem letu (1909/10) je na avstrijskih vseučiliščih napravilo 792 kandidatov usposobljenostne izpite za srednje šole; prejšnje leto pa 753. Na posamezna vseučilišča pa se razvrste tako-le: na Dunaju letos 240 (lani 205), v Inomostu 43 (37), v Građenju 52 (43), v Pragi na českem vseučilišču 201 (210), v Pragi na nemškem vseučilišču 68 (88), v Lvovu 86 (86), v Krakovem 79 (59) in v Črnomorje 23 (25) kandidatov.

Deželni muzej bo v nedeljo, 25. t. m., na prvi božični praznik zaprt. Zato je 26. t. m. (Štefanji dan) prost vstop do 10. do 12. ure.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali gg.: Kuntrič-Campa iz Rudolfovega 6 K kot preplačilo za voz, 4 ljubljanski potniki, kot priče, vsak po 1 K, skupaj 10 K. — G. Mladič je poslal 20 K mesto venca na krsto umrlemu g. Ant. Jugović v Krškem. — Strelski klub »Centrum« je nabral ob svoji božičnici 13 K 30 v. — Magdičevi narodni znaki so dali družbi v drugem polletju 15 K, Weixlovo črnilo 20 K. Hvala lepa!

Sola družbi sv. Cirila in Metoda na Muti je te dni dobila pravico javnosti. Upamo, da se bo odsljej še lepše razvijala, dasi ima že zdaj lepe uspehe, odkar se je izpremenila iz dekliske enorazrednice v mešano dvorazrednico.

Društvena naznanila.

Cetrti plesni in zabavni večer »Narodne Čitalnice« na Štefanov dan v »Narodnem domu« obljudbla postati najživahnejše obiskan. Naši akademici se ga namreč udeleže poleg tamen razrednuje, da spoznajo delovanje Čitalnice v preteklem letu.

Vrhniški »Sokol« priredi 31. decembra v prostorih »Narodne Čitalnice« na Vrhniški svoj prvi Silvestrov večer. Letošnji Silvestrov večer bo za Vrhniškega »Sokola« prva prireditev te vrste; društvo si bo štelo v nalogo, da postreže došlim z najboljšim sporedom. — V predpustu 5. svečana bo pa Sokolova maškerada, na kar društvo obiskovalce svojih prireditve in priatelje Sokola že danes opozarja. Čuje se, da se bo vršila maškerada na ljubljanskem barju, če tudi tvrdka Czeckowicka se ni končala svojih del in tudi če bi segala megla preko »Ljubljanskega vrha«.

In Mokronoga. Bralnemu društvu v Mokronogu, ki v tem okraju najdelj izvršuje svojo narodno in kulturno dolžnost, je bil ugrabljen neutraljivi član, večletni odbornik

in predsednik, gosp. Venčica. Njega bo društvo zelo pogrešalo. Na občnem zboru je bil na njegovo mesto izvoljen soglasno gosp. sodnik Hutter, in za ostale odbornike gg.: Arh. Tekavčič, Kogej, Cvet, Pintar, Magon, Lenini in Žlajpah. Novi odbor se bo teže vse potrudil, da dosegne res zažljene uspehe, da ubere tisto pot, ki je začrta na bralnemu društvu. — Kar običajno, priredi tudi letos Silvestrov večer z zejo bogatim sporedom. Igrala se bo nad vso priljubljeno enodejansko burka »Luna ga trka« v reprizi, in »Stric Jakac«, v primljeri. Nato sledi živa slika »Staro in Novo leto«. Burka »Luna ga trka« se je pri zadnjini uprizoriti občinstvu tako priljubila, da je hotelo zopetne uprizoritve, a se odbor zato ni odločil. O tem autoriziranem delu hočemo po predstavi, kaj več izpregovoriti. Vse vloge so poverjene osebam, ki so se večkrat pokazale, da niso samo dilettanti, ampak naravnost igralci. O polnocoči bo imel gosp. predsednik slavnosti, govor in vočil svojim članom srečno novo leto. Po polnoci se bodo oddajali politični slovenski in nemški časopisi v podnajem, na kar se prične prosta zabava s plesom. Bralno društvo ima voljo, da enkrat iztrga svoje člane iz kremljev vsakdanjih skribi ter jim pripraviti lep, zabaven večer, ob občinstvu pa pričakujemo, da se bo temu odzvalo, in istotako se nadejamo tudi ob okoličenjem. Torej na starega leta dan ob 8. zvečer vsi k Pleteršku!

Slovenski Jug.

Iz seje hrvaškega sabora. Hrvatski sabor je imel včeraj ob 11. dopoldne drugo sejo v tekocem zasedanjem. Od vlad se prisostvovali sejban dr. Tomašević, podban dr. Chavrank in oddelni predstojnik za nauk in bogoslužje dr. Amruš. Na dnevnem redu se je bila poročila verifikacijskih odsekov. Kot referent prvega odseka je poročal dr. Kriško in je predlagal, naj sabor ne overovi mandatov dr. Kuničića, dr. Šišića in L. Sekulića. Poročevalce drugega odseka Bude Budislavjevičevi in dr. Šišić je predlagal, da sabor proglaši mandate dr. Spevec in dr. Schwarza za preporne. Starostni predsednik Erazmo Barčić je naznani, da se mu je izročil protest proti sklepku drugega odseka, s katerim se je verificirala izvolitev dr. Mažuranića. O tem protestu se je razvila dolga, mestoma zelo burna debata, ki so se je udeležili poslanec dr. Prebeg, dr. Horvat in Mučević. Končno je predlagal sam dr. Mažuranić, naj se proglaši njegova izvolitev za preporno, da se mu da s tem prilika dokazati, da ima pasivno volilno pravico. V imenu tretjega odseka je dr. Pinterovič predlagal, naj se proglaše za preporne mandati dr. Neumana, grofa Pejačevića in dr. Homotarića. V imenu četrtega odseka je nasvetoval dr. Papratovič, naj se ne overovijo mandati poslanec dr. Brankovića, Gašo Devića in Radičevića. V imenu petega odseka je proglašil dr. Prebeg za preporne mandate poslanec Benešića, Gjurčića in Zbierowskega. Ko je zapisnikar Budislavljevič prečital imena poslancev, katerih mandati so bili overovljeni, je starostni predsednik prekinil sejo do 5. popoldne. V popoldanski seji se ima izvršiti volitev predsedstva.

Zmaga hrvaško - srbske koalicije. V Brodu na Savi se vrše občinske volitve. Bije se ljeta borba med pristaši hrvaško - srbske koalicije in frankovci. Včeraj je volil prvi volilni razred. Vkljub temu, da so frankovci razvili silno agitacijo, pri kateri so jih podpirali tudi vladni organi, izvoljenih je bilo 12 odbornikov, ki so vsi pristaši hrvaško - srbske koalicije. Danes voli II. razred. Tudi v tem razredu je zmaga hrvaško - srbske koalicije toliko kakor zagotovljena.

Poset bolgarskega prestolonskega slednika v Petrogradu. Po poročilih iz Sofije bo prestolonski kraljevič Boris meseca maja prihodnjega leta posetil Petrograd. Med ruskim in bolgarskim dvorom se vodijo že dlje časa pogajanja glede tega posesta. Ko je kralj Ferdinand zadnjči bil v Petrogradu, je namreč car Nikolaj, ki je, kakor je znano, krstni božični kraljevič Borisa, izrazil željo, da bi rad čim preje princu Borisu pozdravil v Petrogradu.

Predavanja o slovanskih narodih. Rusko - srbski klub v Belgradu je sklenil v tekocem zimskem sezoni prireditve eiklus predavanj, nanašajočih se na poedine slovanske narode in na njih kulturno gibanje, slomeče na slovanski vzajemnosti. Prvo tako predavanje bo jutri v soboto. Predaval bo vseučiliški profesor dr. A. Bešlić o ilirskem pokretu s posebnim ozirom na Stanka Vraza.

Nov poslanec v srbski skupščini. Pri nadomestni volitvi poslanca v srbsko - narodno skupščino za okraj Leskovac je bil izvoljen trgovec Sotir Iljić. »Tribun« pravi o novem poslancu, da je izredno inteligenčen in načrtač mož, ki je svoje trgovske študije dovršil v Ljubljani.

— Stanko Vrazova slavnost v Belgradu. V torek je priredilo društvo »Slovenski Jug« v Belgradu slavnostno akademijo v prelavo stoletnico regalja Stanka Vraza. Akademijo je otvoril predsednik »Slovenskega Juga« vseučiliški profesor dr. Božo Marković. O pomenu Stanka Vraza na Jugoslovane je govoril vseučiliški profesor dr. Jovica Skorlić. O življenju in delovanju Stanka Vraza je referiral N. Gjonić, J. Čarapić je recitiral najzačarljnejše pesmi Vrazove, nanašajoče se na jugoslovansko vzajemnost. Vrazovi proslavi sta prisostvovala poljedeljski minister Jaša Prodanović in bolgarski poslanik v Belgradu Tošev.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred delčnim sodiščem.

On se smeje samo lepim ženskam. Pred okrajnim sodiščem je tožila radi prestopka zoper varnostni časti prodajalca klobukov E. svojega soseda in kolega O. ki se je ob nekem komičnem prizoru na cesti z drugimi ljudjimi vred tožnici precej smejal. Tožnico je ravno smeh njenega soseda in kolega najbolj jezik, stopila je k njemu in ga jezno vprašala, zakaj se ji smeje. O. je pa hitro odgovoril, da se ji ne smeje in se ji sploh ne more smejeti, ker on se le lepim ženskam smeje. In zdaj je bil ogenj v strehi! Kaj takega! O. da se le lepim ženskam smeje, — to se pravi toliko, da E. ni lepa ženska! To je razaljene, da ga ni takega, si je mislila E. in — hajdi k odvetniku in na okrajno sodišče zatožiti tega ludomušnega razaljiljivega! Okrajno sodišče je tegale O. odsodilo na celih 40 K globe, češ, da je s svojim dovitipom izročil tožnico, ki res ni ravno najlepša ženska na svetu, javnemu zasmehovanju. Deželno sodišče, na katero se je O. pritožil zoper sodbo prvega sodnika, pa je bilo drugega mnjenja; kajti ono je toženca oprostilo, češ, da s tem, da je rekel, da se le lepim ženskam smeje, še ni rekel, da je E. grada, ker se nahaja na svetu tudi ljudje in ženske, ki niso ne lepe in ne grde. Ker se pa O. sam o lepim ženskam smeje, grdim pa ne in tudi ne takim, ki so indiferentne vuanjosti, in niso ne lepe in ne grde, katerim je najbrž pričestevati tudi že bolj pleteno gospodinčno E. — je bil O. popolnoma oproščen. S* to sodbo je menda ustrezeno obema strankama: E. ni ne lepa ne grda, — O. pa se bo še naprej smejal — same lepi in ženskam, in trdno upa, da ne bo treba radi tega iti še kdaj na to nesrečno sodnijo, na kateri se doživi včasi tudi kak — špas... *

Obsojen zdravnik. Iz Trsta poročajo: Tovarnarjeva vdova Gisela Jonina se je dala meseca maja t. l. v nemšem tržaškem sanatoriju operativi raka. Par dni po operaciji je dobila huda kaščel, vsled česar so šivi odnehal. Ob enajstih ponoči je strežnica sporočila zdravniku dr. Liebermannu, da tripi pacientka hude boleznine in da se je rana najbrž zopet odprla. Zdravnik, ki je bil v prejšnjih nočeh večkrat zastonj klican, je prosil strežnico, naj pomiri bolnično ter ji pove, da bo prisel okoli sedmih zjutraj k njej. Ko je dr. Liebermann ob označeni uri prisel v sanatorij, je nastopila infekcija rane, vsled česar je bolnica umrla. Dr. Liebermann je bil zaradi zanemarjanja bolnika obtožen pred tržaškim okrajnim sodiščem, toda oproščen, ker je graška medicinska fakulteta izjavila, da pacientka ni umrla zaradi zanemarjanja od strani zdravnika. Tržaško deželno sodišče je pa ovrglo prvo razsodbo ter odsodilo dr. Liebermannu na 100 K globe, ker je vsekora zanemaril svojo dolžnost, ker ni takoj šel k bolnici.

Rnjiževnost.

Tvrdka Freytag in Berndt, Dunaj, je izdala za 1. 1911 prometni zemljevid. Cena 2 K 40 je v jeknici nizka, če upoštevamo praktično vrednost tega zemljevida, ki obsegajo vse železniške postaje Avstro-Ogrske, eno in dvočrte železnic, brzovozne čerte, poštne in avtomobilске zvezde, vse poštne postaje in medsebojno razdaljo vseh vaših prometnih točk v kilometrih. Naroča se v »Narodni knjigarni« v Ljubljani.

Razne stvari.

Dijaška beda na Rusku. Kijevska univerza je izključila 700 diplomatov, ker niso mogli plačati univerzitetne kolegine.

Dvojboj s sekirami. Iz Pariza poročajo: Med dvema drvarjem v gozdu pri Aritonu je prišlo do prepira, ki se je polagoma izpremljen v protip. Prišlo je do dvojboja s sekirami. Oba nasprotnika sta se težko ranila in so ju našli s krvjo oblija.

Potres v San Salvadoru izmučen? Zadnjči so razni časopisi pri-

nesli vesti o velikem potresu v San Salvadoru. Lanski generalni konzul San Salvadorja izjavlja, da so te vesti popolnoma izmišljene in da v San Salvadoru ni bilo nobenega potresa.

* 10 milijonov dolarjev za uni-verso v Chicago je daroval znan ameriški milijonar Rockefeller. Vsega skupaj je daroval Rockefeller težnje 36 milijonov dolarjev.

* Promocija virtusa. Znani virtuo na klavir, Pavel Weingarten, je bil na dnevi na dunajski univerzi promoviran za doktorja filozofije, in sicer glasbeno znanosti.

* Smrt na železniškem tiru. Pred par dnevi so hoteli blizu Brema na Nemčiji štiri delčke v starosti 9 do 12 let prekoračiti železniški tir. Svojeljno so odprle zatvorno in so še navzliv opominili čuvajoči tir. V tistem hipu je prisel brzovlak ter jih povozil. Tri so bile takoj mrtve, ena pa smrtnočrno ranjena.

* Mati 50 otrok. Gospa Wykova iz Transwala (okraj Kronstadt) je zdaj starca 78 let in je mati 50 otrok, ki vsi žive. Omožena je bila šestkrat in je zdaj spet vdova. Prvič se je omožila v svojem 18. letu in je prve mu moža rodila 1 otroka, drugemu 7, četrtemu 4, petemu 10, in šestemu 4 otrok. Tretji, četrti, peti in šesti mož so bili vdovci in so jih pripeljali v zakon 24 otrok. Vseh teh 50 otrok naziva gospo Wykovo mater. Poleg tega ima gospa 70 vnukov in vnukinj, ki jo vsi složno nazivajo babica.

* Ljubica ex-kralja Manuela se je hotela usmrtili. »Echo de Paris« poroča, da se je Gaby des Lys, bivša ljubica portugalskega kralja, v sredo hotela usmrtila. Prevzela je neko vlogo v neki novi igri v gledališču. Folies Bergers, v katero so avtorji vpletli sceno, ki slika razmerje Gaby des Lys s kraljem Manurom. Pevka se je branila to vlogo igrati, in je zahtevala, naj se ta scena črta. Neka koleginja jo je nadomestovala. Do zdaj veste še ni potrjena.

* Kako je postal pisatelj K. May doktor? Pri hišni preiskavi v hiši »doktorja« K. Maya, znanega nemškega pisatelja, o katerem se je v zadnjem času mnogo govorilo, je bila konfiscirana tudi Mayeva doktorska diploma. K. May je pojasnil, da njegova dr. diploma ni nemška, nego iz univerze v Rouenu; dalje je tudi povedal, da je dobil na Kitajskem tudi doktorsko čest. Draždanski uradni so se informirali in so dognali, da je Mayeva doktorsko diploma izgotovila neka »Universitas Germana Americana« v Chicagu, ki se pred vsemi peča ravno z izdelovanjem »doktorskih diplom«. Na čelu one »univerze« stoji neki briški pomočnik, po imenu Malot. Diploma si je kupil May s posredovanjem svoje tašče. Tozadno korespondenco so urad zaplenili.

* Namizna oprava za pol miliiona. Ameriški milijonarji se lahko zdaj ponašajo, da ima eden od njih, namreč »bakreni kralj« A. Clark, najdragocenejšo namizno opravo na svetu. Clark, ki si je nedavno sezidal v New Yorku prekrasno palačo in je samo za domačo opravo izdal skor 30 milijonov krov, je naročil pri neki zlatarski firmi v Chicagu dragocene namizno opravo za 24 oseb. Ta namizna oprava je zdaj izgotovljena in je vredila 120.000 dolarjev, t. j. več nego pol milijona krov. Vsak posamezni kos je iz najčistejšega ameriškega srebra in bogato pozlačen. »Kralj bakra« je dejal, ko je videl svojo novo namizno opravo, ponosno svojim prijateljem: »Videl sem vse velike srebrne in zlate namizne oprave sveta, in lahko rečem, da je moja namizna oprava najkrasnejša. Na celem svetu ji ni enake.«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

kalei niso udeležili, rodila potrebit in ugodne uspe

Neprijetne učinke

Poslane.

COGNAC

Gróf Keglevich István
(Grof Štefana Keglevicha načl.)
PROMONTOR.

V tuzemstvu in inozemstvo izdelkovani
odlikovan s častnimi priznaji.
Dobiva se povsed.

Serravalle

železnato Kina-Vino

Migratonska razstava na Dunaju 1908:
Državno odlikovanje in častni diplom
k niti Kongra.

Povroča veljo do jedi,
okrepča živec, poboljša
kri in je
rekovalcentrom —
in malekvalnem
zelo priporočeno od zdrav-
niških avtoritet.

Izborni okrug.
Večkrat odlikovan.

Nad 6000 zdravnih sprčeval.

J. SERRAVALLE, t. h. dr. Štefan Keglevich
TEST-Berković.

Meteorologično poročilo.

dece/ant	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Srednji zrinski tlak 738,0 mm		
			Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
22.	2. pop.	745,8	-0,9	brevzetr.	meglja
23.	9. zv.	746,4	-4,0	"	"
23.	7. zj.	744,4	-4,8	sl. jzah.	"

Srednja včerajšnja temperatura -2,4°,
norm. -2,3°. Padavina v 24 urah 0,0 mm.

FR. IGLIČ, Ljubljana,
4125 Mestni trg 11—12.

Božično darilo,

ki korist spa-
ja z veseljem.

SINGER Šivalni stroji
Šivalno, vezejo in krpajo.

SINGER Šivalni stroji
so dobili v Bruslu 1910 zopet najvišje darilo.

SINGER Co., deln. dr. šivalnih strojev
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 4. 4009

Klobuhi, cilindri,

3417

čepice, kravate, perilo, samo zadnje
novosti v modni in športni trgovini
za gospode

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Cgromno znižane cene
■ v božičnem tednu! ■

Narejene obleke, športne ter zimske
suknje za gospode in dečke; kon-
fekcija za dame in deklice.

Primerna božična darila!
Dober nakup!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

101

Samo zanesljiv, spremen, trezen
zidarski polir
samski ali oljčen, nemščine in slovenščine
zmožen v besedi in pisavi, so uporabljen
z Januarjem 1911. Stroba bi bila v nekem
provinčnem mestu Štajerskega. — Ponudbe
z navedeno zahteve plaže na anončno ekspe-
dicio Edward Brown na Dunaju L, Roten-
steinerstrasse 9. 4227

Stanovanje

z 2—3 sobami v bližini pošte 186
stranka 2 oseb.

Ponudbe pod "Parket" na uprav-
ništvo »Slov. Naroda«. 4242

Prodajalka

za trgovino z mešanim blagom in
pekovski pomočnik

so sprejmota s 1. januarjem 1911.
Plača po dogovoru. 4226

Oferti na Ivana Arha, trgovca,
Jesenice-Putine, Gorenjske.

Važno za urade in trgovce!

Ravnokar je izšel

stenski koledar

za leto 1911

ki je zelo praktičen za vsakega ::

Cena 30 v komad

Dobiva se pri založniku

FR. IGLIČ, Ljubljana,
4125 Mestni trg 11—12.

ime mnogo na novo se pojavljujočih odvajalnih sredstev, ki se umetno izdelujejo med
tem, ko so že nad 20 let klinično preizkušene, milo učinkujoče, "Sopra Barber" (odvajalec pastile) naravn, čisto rastlinski, želodes krepč izdelek. Skatnice po 70 in
in K 2:40. Lekarna »Heil. Geiste, Dunaj, I. Operngasse 16. — Odlikovan s c. hr. drž. edilic.

Paxis n
BARBER
ine Barber!

Zimska, fina

damska in otroška

obačila in perilo

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana

Stari trg št. 28 (nasproti Zalaznika).

Velika letna ponudba

jezik — pliččev — perlorin.

Modno, blagovno, rastlinski, negativno,

plastno jezik in drugo plastično.

Vseko modno in drabno blago.

Na boljši poljih tudi po pošti

Predu se prostovoljno popolnoma
prenovljena enonadstropna

hiša

s krovom in gospodarskim po-
slopjem primerna tudi za trgovino
na prometnem kraju v Svetju št. 5
pri Modvedah. Ceno pove Marija
Šušteršič, ravnotam. 4217

Najfinjejše

vino Vermouth

prodaja dobro po nizki ceni

F. CASCIO

Ljubljana, Lingarjeva ulica št. 1, za škofoje.

Zlatnina

priznano okusnih vzorcev in po
zmerni ceni za darila

za Božič in novo leto

se dobi pri zlatarju

I. VECCHIET

v Ljubljani, 2158
nasproti glavne pošte.

Najnovejše razglednice!

Pesniki, priovedovalci in učenjaki slovenski
od leta 1750 po fotografiji na treh razglednicah à 10 v, s pošto 35 v.

Pri podpisanim se dobe tudi 4193

lepi okraski za božična drevesca in lepa
božična darila n. pr. papir v eleg. kasetah itd.

I. BONAČ, LJUBLJANA.

E 2762 10 3

Dražbeni oklic.

Dne 3. januarja 1911 dopoldne od 9. ure naprej

prodajalo se bodo v Ljubljani, Poljanska cesta h. št. 67 iz proste
roke in sicer:

različna mehanična tovarniška oprava, kakor: stružniki,
gonila, različni stroji, vijaki, jermenja, 2 motorja, 3 samo-
gibni stroji za izdelovanje vrečic, ključavničarsko, ko-
vaško in mizarsko orodje, staro želeso, 1 star avtomobil,
pisarniška oprava, gramoz, itd.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek V.,
dne 21. decembra 1910.

Ne segaj v tujino, ker dobiš dobro doma!

Za božič in novo leto!

Ako hočeš preskrbeti lepih, dobrih in koristnih daril,
oglej si novo urejeno prodajalnico

Antona Šarca

kjer dobiš vsega v izobilju, kakor platna za rjuhe, bombaže,
vine, švicarski vezenini, vsakovrstnega lepega, doma izdelanega
perila, nogavic, posebno žepnih robov v največji izbirli
po zelo nizkih cenah. 3313

Opreme za neveste.

Pripravlja se nova
magična urojena pralnica in likalnica.

Po pošti poslano perilo se vrne v kratkem času.

Ne segaj v tujino, ker dobiš dobro doma!